

دعوت‌های آسمانی

تفسیر کوه ایقان که با «یا ایها الذین آمنوا» آغاز شده اند

مریم علیخانی

مرشدانه:	علیخانی، مریم، ۱۳۴۵
عنوان و نام پدیدآور:	دعوت‌های آسمانی / مریم علیخانی
مشخصات نشر:	تهران: استعداد درخشان، ۱۳۹۳
مشخصات ظاهری:	۱۲۶ ص
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۹۴۶۶۲-۰-۷
وضعیت فهرست‌نویسی:	فبا
موضوع:	تفسیر شیعہ، قرن ۲۱۴، تفسیر، قرن ۳۱۴، قرآن، شان نزول
ردیفی کنگره:	BP9A:ع۸۳۳.۵۷۱۳۹۳
بندی:	۲۹۷:۱۷۹
شابک ملی:	۳

دعوت‌های آسمانی

نویسنده: مریم علیخانی

ناشر: انتشارات استعداد درخشان

ویراستار: معصومه هدهدی

صفحه‌آرایی: محمدرضا نجفی شاهکوهی

چاپ: ۱۳۹۳ چاپ اول

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

چاپ و لیتوگرافی: چاپ نمونه ۰۹۱۲۱۴۸۸۸۳۷

نشانی: مجیدیه شمالی - خیابان قابل - پلاک ۱۴ - واحد ۷

پست الکترونیکی: talaiesabz@yahoo.com

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۶۶۲-۰-۷

فهرست

۱۳	مقدمه
۱۷	فصل اول: خصوصیات اخلاقی ایمان‌آوردندگان
۱۹	زیرکی در به کارگیری کلمات (بقره/۱۰۴)
۲۰	صبر و نماز: کلید مبارزه با مشکلات (بقره/۱۵۳)
۲۱	شکر و سپاسگزاری (بقره/۲۲)
۲۲	صلح و آشتی و صلوة رحم (بقره/۲۰۸)
۲۳	انفاق کردن (بقره/۲۵۴)
۲۴	احساس بی‌منت (بقره/۲۶۴)
۲۵	بخشش مال (بقره/۲۶۷)
۲۶	اهمیت کتابت و نوشتن (بقره/۲۸۲)
۲۹	دوری از وسوسه نفاق (آل عمران/۱۰۰)
۳۱	دعوت به تقوا و پرهیزکاری (آل عمران/۱۰۲)
۳۲	محرم اسرار خود باشید (آل عمران/۱۱۸)
۳۳	دوری از رباخواری (آل عمران/۱۳۰)
۳۴	اجتناب از هم‌نشینی با کافران (آل عمران/۱۴۹)
۳۵	مذمت خودکشی (نساء/۲۹)
۳۶	اهمیت اطاعت از خدا و رسول و اولی الامر (ولایت) (نساء/۵۹)

- ۳۷ عدالت خواهی (نساء/۱۳۵)
- ۳۸ حقیقت ایمان (نساء/۱۳۶)
- ۳۹ وفای به عهد (مائده/۱)
- ۴۰ ضرورت همدلی و تعاون در نیکی (مائده/۲)
- ۴۱ رعایت عدالت (مائده/۸)
- ۴۱ توکل به خدا (مائده/۱۱)
- ۴۲ فضل خداوند (مائده/۵۴)
- ۴۳ رعایت حدود کارها (مائده/۸۷)
- ۴۵ خصم را مانند بت پرستی (مائده/۹۰)
- ۴۶ پرهیز از بیهوشی و جویبار دربارہ مسائل آفرینش (مائده/۱۰۱)
- ۴۸ سپر محکم ایمان در برابر بی ایمانی (مائده/۱۰۵)
- ۴۹ حفظ حقوق و اموال مردم (مائده/۱۰۶)
- ۵۰ اطاعت از خدا و پیامبر (انفال/۱)
- ۵۱ اجابت دعوت خدا و پیامبر (انفال/۲)
- ۵۲ وفاداری به خدا و پیامبر (انفال/۷)
- ۵۴ نتیجه تقوی و پرهیزکاری (انفال/۲۹)
- ۵۴ ثابت قدمی در راه خدا (انفال/۴۵)
- ۵۵ عاقبت ثروت اندوزان (توبه/۳۴)
- ۵۶ همراهی با راستگویان (توبه/۱۱۹)
- ۵۷ راه رستگاری (حج/۷۷)
- ۵۷ پیروی نکردن از شیطان (نور/۲۱)
- ۵۸ ذکر خداوند (احزاب/۴۱)
- ۶۰ آبرو باید نزد خداوند باشد (احزاب/۶۹)
- ۶۰ تقوای الهی و سخن حق همراه یکدیگرند (احزاب/۷۰)

- از خدا و سول او پیشی نگیرید (حجرات/۱)..... ۶۱
- ضرورت تحقیق قبل از قضاوت (حجرات/۶)..... ۶۳
- دوری از تمسخر یکدیگر (حجرات/۱۱)..... ۶۴
- پرهیز از جاسوسی در کار یکدیگر (حجرات/۱۲)..... ۶۶
- ایمان به خدا، نور قلب مؤمن و عامل بخشش گناه (حدید/۲۸)..... ۶۸
- پرهیز از در گوش هم حرف زدن (آداب اجتماعی) (مجادله/۹)..... ۷۰
- از هم نشینی ها به فکر دیگران باشید (آداب اجتماعی) (مجادله/۱۱)..... ۷۱
- بر همه صلح برای رفع مشکلات اجتماعی (مجادله/۱۲)..... ۷۲
- تقوای نسبت به نفس از خدا (حشر/۱۸)..... ۷۳
- دشمن داشتن ایمان خدا، رسول او (ممتحنه/۱)..... ۷۴
- دوستی نکردن با دشمنان و فریب گرفتن از آنها (ممتحنه/۱۳)..... ۷۵
- عمل به آنچه می گویند (صافات/۲۱)..... ۷۶
- پیروزی در یاری خداوند (فصل دوم)..... ۷۷
- اهمیت نماز جمعه (جمعه/۹)..... ۷۷
- عواقب غفلت از خدا (منافقون/۹)..... ۷۸
- فصل دوم - برنامه و رفتار مؤمنان در برابر خدا..... ۸۱
- جهاد در راه خدا (توبه / ۳۸)..... ۸۳
- از مبارزه با دشمن نترسید (انفاق / ۱۵)..... ۸۴
- فریب دشمن را نخورید (آل عمران / ۱۵۶)..... ۸۴
- صبر و استقامت (آل عمران / ۲۰۰)..... ۸۶
- مراقبت در برابر دشمنان (نساء / ۷۱)..... ۸۷
- اعتماد (نساء/۹۴)..... ۸۸
- تقوی و جهاد (مائده / ۳۵)..... ۸۹
- پرهیز از هم پیمانی با یهودی و مسیحی (مائده / ۵۱)..... ۹۰

- با کسانی که دین شما را مسخره می کنند، دوستی نکنید (مائده / ۸۷)..... ۹۱
- دوستی نکردن با مشرکان (توبه / ۲۸)..... ۹۲
- دشمنان هر چه نزدیکتر، خطرناکتر (توبه / ۱۲۳)..... ۹۳
- معجزه الهی (احزاب / ۹)..... ۹۴
- پیکار با دشمنان خدا (محمد / ۷)..... ۹۵
- دعوت به ایمان و جهان (صف / ۱۰)..... ۹۵
- فصل سوم - عمل به احکام الهی..... ۹۷
- قصص و انبیا (بقره / ۱۷۸ و ۱۷۹)..... ۹۹
- روز قیامت (نور / ۲۵)..... ۱۰۱
- اجتناب از دنیا (بقره / ۲۷۱)..... ۱۰۲
- تیمم (نساء / ۶)..... ۱۰۳
- توجه در انتخاب رهبران (نساء / ۱۴۴)..... ۱۰۴
- وضو و تیمم (مائده / ۶)..... ۱۰۵
- احکام حج (مائده / ۹۴ و ۹۵)..... ۱۰۶
- توبه، راه نجات از جهنمی که انسان برای خودش ساخته (تحریم / ۷)..... ۱۰۸
- فصل چهارم - وظایف خانوادگی..... ۱۱۱
- وظیفه مردان در برابر همسران (نساء / ۱۹)..... ۱۱۳
- عشق به خدا برتر از عشق به خانواده (توبه / ۲۳)..... ۱۱۴
- منع ورود بدون اجازه به منازل (عفت عمومی) (نور / ۲۷)..... ۱۱۵
- حریم خصوصی اشخاص (نور / ۵۸)..... ۱۱۶
- عده بعد از جدایی (احزاب / ۴۹)..... ۱۱۷
- آداب معاشرت اجتماعی (احزاب / ۵۳)..... ۱۱۸
- زنان با ایمانی که به سوی شما هجرت می کنند (ممتحن / ۱۰)..... ۱۱۹
- دشمنی همسر و فرزندان، مانع شدن از انجام عمل خیر (تغابن / ۱۴)..... ۱۲۱

- ۱۲۲ حق خانواده (تحریم / ۶).....
- ۱۲۳ بلند نکردن صدا در برابر پیامبر (آداب صحبت) (حجرات / ۲).....
- ۱۲۵ منابع:.....

www.ketab.ir

ن، والقلم و ما یسطرون

همیشه می‌خواستم کاری به انجام رسانم که چراغی باشد فراراه آدمیان؛ اما من ندیدم درون خود چه روشنگری دارم که بتوانم به دیگران نور بخشم؟ روزی به هم ندگی خود جست و جو کردم، کتابی آسمانی یافتم که با هر بار توری آن، یایی عمیق و شگفت انگیز پیش چشمانم گشوده می‌شد که حل سوال‌های مشکلات را در بر داشت! یک‌بار آن را ورق زدم، بار دوم و بار ... هر دفعه که آن را ورق می‌کردم گویی اولین مرتبه است که این کتاب را می‌خوانم، این نکته بر دلم فروز است که عجب حکمتی است در قرآن. هر نوبت که می‌خوانی، به عمیق‌ترین جای دریای هستی فرومی‌روی و هنگامی که بیرون می‌آیی، ژرف‌اندیش‌تر از پیش می‌شوی، باریک بین و حساس می‌گرددی، دقت عمل می‌یابی و دلت را خواهد بار دیگر با ابزاری دقیق‌تر در این معجزه‌ی بی‌نظیر عالم خلقت شناختی. ندیدم که چه خوب است که از این میوه‌ی متعالی دیگران هم بهره‌ای ببرند به خصوص جوانان و یا آنان که در این روزگار کمتر مجال می‌یابند عمیق‌تر دیدن و با شناور بودن در ژرفنای هستی را تجربه کنند؛ و آنقدر سرگرم جهان هستی مختلف زندگی هستند که به مغز شیرین آن دست نمی‌یابند.

در روزگار ما در تمامی و یا اکثر کتابخانه‌ها تفسیرهای مختلف، عمیق و جامعی از قرآن مجید وجود دارد اغلب، افراد گاهی به بعضی از قسمت‌های این تفاسیر برای امر خاصی مراجعه می‌کنند و افراد معدودی هستند که به

طور تخصصی به این تفاسیر رجوع دارند، شاید بتوان گفت تقریباً ۹۰٪ افراد جامعه آن هم در یک محیط اسلامی به این تفسیرها و آموزه‌ها توجه که هیچ، شاید نگاهی هم نکنند. به این منظور تصمیم بر این گرفتم که دستورات الهی را که از منبع وحی لایزال الهی برای ما انسانها نازل شده به طور خلاصه و با بیهی سلیس که برگرفته از تفسیر نمونه است، جمع‌آوری نمایم.

سراسر قرآن از شروع تا خاتمه دستوراتی است که برای تعلیم زوایای زندگی بشری نازل شده است. مخاطبان قرآن تمامی ما انسانها هستیم، با اراده‌ها، با نگاه‌های مختلف، با عادات و آداب و رسوم و افکار و عقاید متفاوت. الهی وقتی قرآن می‌خوانیم و مثلاً به سوره‌ای مثل منافقون می‌رسیم، پس این است که ما منافق نیستیم و این سوره برای عده‌ای خاص نازل شده است. ولی وقتی با تعمق در آن می‌نگریم می‌بینیم که ما هم می‌توانیم مخاطب آیات این سوره بوده و خدای نکرده در زندگی در جنبه‌ها و زمان‌های مختلف آن گرفتار باشیم.

مخاطبان قرآن گاه تمامی هستند (یا ایها الناس...) گاه کافران هستند (یا ایها الکافرون) گاه مقام پیامبر است (یا ایها الرسول) و گاه تمام کسانی که ایمان آورده اند (یا ایها الذین آمنوا) که هر کدام از این قسمت‌ها می‌تواند بحث جامعی را در بر گیرد. در مجموع این که بیش روی شماس است به دسته اخیر یعنی (یا ایها الذین آمنوا) دقت شده است. می‌خواهیم بدانیم به عنوان یک مسلمان و کسی که به یک مکتب الهی ایمان آورده و زندگی فردی و اجتماعی خود چه مواردی را باید رعایت کند تا سعادت و نفعی نصیب او شود.

آیات قرآن، دارای شأن نزول می‌باشد یعنی به مناسبتی آیه‌ی مخصوصی به پیامبر اکرم (ص) وحی شده است. شاید با آیه قبل و بعد از خود هم ارتباط داشته باشد اما چون بنای ما فقط آیاتی است که با ذکر (یا ایها الذین آمنوا)

بیان شده لذا خواننده ژرف نگر ما می تواند برای مطالعه بیشتر و برطرف کردن سوال و یا نکته مبهمی که در ذهنش خطور می کند به اصل تفسیر مراجعه نماید یا با افراد متخصص و اهل فن به بحث بپردازد.

قرآن کتابی است که لایه لایه آن تمامی زوایای زندگی شخصی و اجتماعی بشر را در بر گرفته و هر چه پیش می رویم و در تکنولوژی و علوم مملو گام برمی داریم می توانیم آن را در ورای آیات نورانی قرآن دریابیم و متوجه می شویم که قرآن فقط یک کتاب اخلاق فردی و یا اجتماعی نیست، علم است به مناسبات انسانی و ابعاد سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و ... به امان رساندن و جوامع بشری را به سرحد کمال خود می رساند.

قرآن برای روشنی مسائل و آموزه های خود در جای جای آیاتش از ضرب المثل استفاده کرده تا افراد در سطوح علمی و فکری مختلف، مطالب را هرچه بهتر و درک کنند. همچنین انواع تنبیه ها و تشویق ها در برابر اعمالی که انجام دهیم در این کتاب آسمانی بیان شده است و برای عبرت ما از اقوام مختلف گذشته زده شده و سرگذشت آنان برای ما بیان شده است که همه اینها در نوع خود جای بحث و بررسی دارد.

هدف از تألیف این کتاب غیر از آنچه که ذکر شد این است که من به عنوان یک مسلمان در کتابخانه ی ذهن و زندگی و مجموعه ای قابل دسترسی داشته باشم که هرگاه سوالی برایم پیش می آید بدانم که نیت جایز است یا حرام، بلند کردن صدا ناپسند است یا نه؟ مسئله ای که کاری است درست یا نادرست؟! احترام به والدین امری است واجب یا مستحب؟ به این مجموعه رجوع کنم و بدون هیچ توجیه شخصی دستورالعمل را دریابم و البته اگر عمیقاً به مطالعه آن بپردازم حتماً سوالات مختلف در من من جرقه زده که با کاوش از راههای مختلف به پاسخ آن می رسم و آن گاه می توانم ادعا کنم که مسلمانی هستم که از روی تحقیق و مطالعه دین خود

را پذیرفته‌ام و یک مسلمان شناسنامه‌ای نیستم.

به هر حال امید است این مجموعه چراغ راهی باشد برای نوآموزان و کسانی که می‌خواهند گام در راه حقیقت گذاشته و به جای گوش سپاری و پیروی از هوای نفس که انسان را تا سرحدّ مسخ شدن و از خودبیگانگی می‌کشاند به وادی معرفت قدم گذارده و به نقطه‌ای دست یابد که خلیفه‌اللهی خدا بر روی زمین، زینده‌ی او باشد.

مریم علی‌خانی

بهار ۱۳۹۳